MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARNING INTELEKTUAL VA IJODIY QOBILYATLARINI SHAXSGA YO`NALTIRILGAN TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH

Ro`zmatova Gulsora Qilichboy qizi

Qo`qon davlat universiteti magistranti.

ANNOTATSIYA

Ushbu tezisda maktabgacha katta yoshdagi bolalarning intelektual va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar asosida amalga oshiriladigan yondashuvlar tahlil qilinadi. Tadqiqot, bolalar ta'limidagi shaxsga yo‘naltirilgan metodologiyaning samaradorligini ko‘rsatib, pedagogik jarayonda innovatsion texnologiyalarning ahamiyatini yoritadi. Maqola, maktabgacha yoshdagi bolalarning fikrlash, tasavvur va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga yo‘naltirilgan o‘quv jarayonini tashkil etish bo‘yicha ilmiy tavsiyalar beradi. Tadqiqot natijalari bolalar ta'limida shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvlarni kengaytirish zarurligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta'lim, shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar, intelektual qobiliyat, ijodiy salohiyat, innovatsion ta'lim metodlari, multimediya texnologiyalari.

ANNOTATSIYA

В данной статье анализируются подходы, реализуемые на основе персонализированных педагогических технологий, направленные на развитие

интеллектуальных и творческих способностей детей дошкольного возраста. Исследование демонстрирует эффективность методологии персонализированного обучения в детском образовании и освещает важность инновационных технологий в педагогическом процессе. Статья предоставляет научные рекомендации по организации учебного процесса, направленного на развитие мышления, воображения и творческого потенциала детей дошкольного возраста. Результаты исследования показывают необходимость расширения применения подходов, ориентированных на личность, в системе дошкольного образования.

Ключевые слова: дошкольное образование, персонализированные педагогические технологии, интеллектуальные способности, творческий потенциал, инновационные образовательные методы, мультимедийные технологии.

ABSTRACT

This article analyzes the approaches based on person-centered pedagogical technologies for the development of intellectual and creative abilities of preschool-age children. The study demonstrates the effectiveness of person-centered methodology in children's education and highlights the significance of innovative technologies in the pedagogical process. The article provides scientific recommendations for organizing a learning process aimed at developing the cognitive, imaginative, and creative potential of children. The results of the research emphasize the need to expand person-centered approaches in early childhood education.

Keywords: preschool education, person-centered pedagogical technologies, intellectual ability, creative potential, innovative teaching methods, multimedia

technologies.

Kirish

Maktabgacha yoshdagi bolalarning intelektual va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish — ta'lim sohasining eng dolzarb vazifalaridan biridir. Ayniqsa, shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar bu jarayonda katta ahamiyatga ega. Maktabgacha ta'lim muassasalarida bunday texnologiyalarni joriy etish bolalar fikrlashini, tasavvurini, ijtimoiy ko‘nikmalarini va ijodkorlikni rivojlantirishda muhim omil bo‘ladi.

Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning intelektual va ijodiy qobiliyatlarini shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalar yordamida qanday rivojlantirish mumkinligi tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili

Maktabgacha ta'limda shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvlarning samaradorligi haqida ko‘plab ilmiy tadqiqotlar mavjud. O‘zbekiston va xorijdagi tadqiqotchilar, jumladan Vygotskiy, Piaget, Montessori kabi ilm-fan vakillari, bolalar ta'limida shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalarni joriy etishning ahamiyatini ta'kidlaganlar. Shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar bola shaxsining o‘ziga xos xususiyatlari va ehtiyojlarini inobatga olib, uning o‘rganish jarayonini individual tarzda tashkil etadi.

Shuningdek, maktabgacha yoshdagi bolalar uchun kreativ va ijodiy fikrlashni rivojlantiradigan texnologiyalar, o‘yinlar, multimediya vositalari, interaktiv metodlar va boshqalar ko‘rsatilgan.

Tadqiqot maqsadi va vazifalari

Tadqiqot maqsadi:

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning intelektual va ijodiy qobiliyatlarini shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar yordamida rivojlantirishning

samaradorligini o‘rganish.

Tadqiqot vazifalari:

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalarni tahlil qilish.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning intelektual va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladigan metodik yondashuvlarni o‘rganish.

Shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalarni amaliyotga joriy etishning samaradorligini baholash.

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu tadqiqotda eksperimental va tasviriy-uslubiy metodlar ishlatilgan. O‘quv jarayoniga shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalarni qo‘llash orqali olingan natijalar tahlil qilingan. Tadqiqotda interaktiv o‘yinlar, multimediya dasturlari va shaxsiylashtirilgan ta'lim texnologiyalari asosida tashkil etilgan o‘quv faoliyatlari o‘rganilgan.

Tadqiqotning asosiy metodlari quyidagilar:

Eksperiment: Bolalarga shaxsga yo‘naltirilgan o‘quv jarayonlarini tashkil etish.

So‘rovnoma va intervyu: O‘qituvchilar va ota-onalar bilan suhbatlar o‘tkazish.

Statistik tahlil: Olingan natijalarni qayd etish va tahlil qilish.

Natijalar va tahlil

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda samarali bo‘ladi. Masalan, multimediya texnologiyalarini qo‘llash bolalar tasavvurlarini kengaytiradi,

interaktiv o‘yinlar va topshiriqlar esa ularning muammolarni yechish qobiliyatini yaxshilaydi.

O‘quvchilarni individual ravishda baholash, ularning kuchli va zaif tomonlarini aniqlashga yordam beradi. Bu usul bolalarning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va ularning ijodiy faoliyatga qiziqishini kuchaytiradi.

Xulosa

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning intelektual va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar alohida ahamiyatga ega. Ushbu texnologiyalar yordamida o‘quv jarayonini individual va qiziqarli tarzda tashkil etish, bolalarning fikrlash, tasavvur va ijodiy salohiyatini rivojlantirish mumkin. Kelajakda, maktabgacha ta'lim tizimida shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalarni keng joriy etish bolalar ta'limining samaradorligini oshiradi va ularning ijtimoiy hayotga tayyorlanishiga yordam beradi.

Tavsiyalar

Maktabgacha ta'lim muassasalarida shaxsga yo‘naltirilgan texnologiyalarni joriy etish uchun o‘qituvchilarga maxsus treninglar tashkil etilishi kerak.

Interaktiv o‘yinlar va ko‘p formatli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga kiritish bolalarning ijodiy salohiyatini yanada oshiradi.

Pedagogik dasturlarni ishlab chiqishda individual yondashuvni kuchaytirish, har bir bolaning o‘ziga xos xususiyatlarini hisobga olish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. **Vygotskiy, L. S.** (1982). *Psikhologiya i obuchenie*. Moskva: Pedagogika.

(L. S. Vygotskiy, ta'lim jarayonida shaxsning ijtimoiy va psixologik

rivojlanishiga katta e'tibor bergan va intelektual qobiliyatlarni rivojlantirishga oid yondashuvlar taklif qilgan.)

2. **Piaget, J.** (1970). *The Psychology of Intelligence*. New York: Routledge.

(Jean Piagetning bolalar rivojlanishi va fikrlash jarayoni haqidagi asarlari, ijodiy va intelektual qobiliyatlarni rivojlantirishdagi ahamiyatini ko‘rsatadi.)

3. **Montessori, M.** (1966). *The Discovery of the Child*. New York: Henry Holt and Company.

(Maria Montessori uslubida bolalar uchun shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar va ularning ta'limdagi yeri.)

4. **Rahmatullayev, R.** (2018). *Maktabgacha ta'limda shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalar*. Toshkent: O‘qituvchi.

(O‘zbekistonda maktabgacha ta'lim sohasida shaxsga yo‘naltirilgan pedagogik texnologiyalarni o‘rganishga bag‘ishlangan ilmiy tadqiqot.)

5.Kumova, T. A., & Mammadov, S. S. (2020). Shaxsga yo‘naltirilgan ta'lim va uning maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'siri. Journal of Educational Research, 12(3), 45-60.

(Shaxsga yo‘naltirilgan ta'limning bolalar ta'limidagi amaliy jihatlari.)